

3/2022
(149) ROK XXII
ISSN 1508-5082

PODKARPACKI PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY

Nagroda dla Podkarpacia

Kongres 590

str 8-9

To był nasz rok w Brukseli

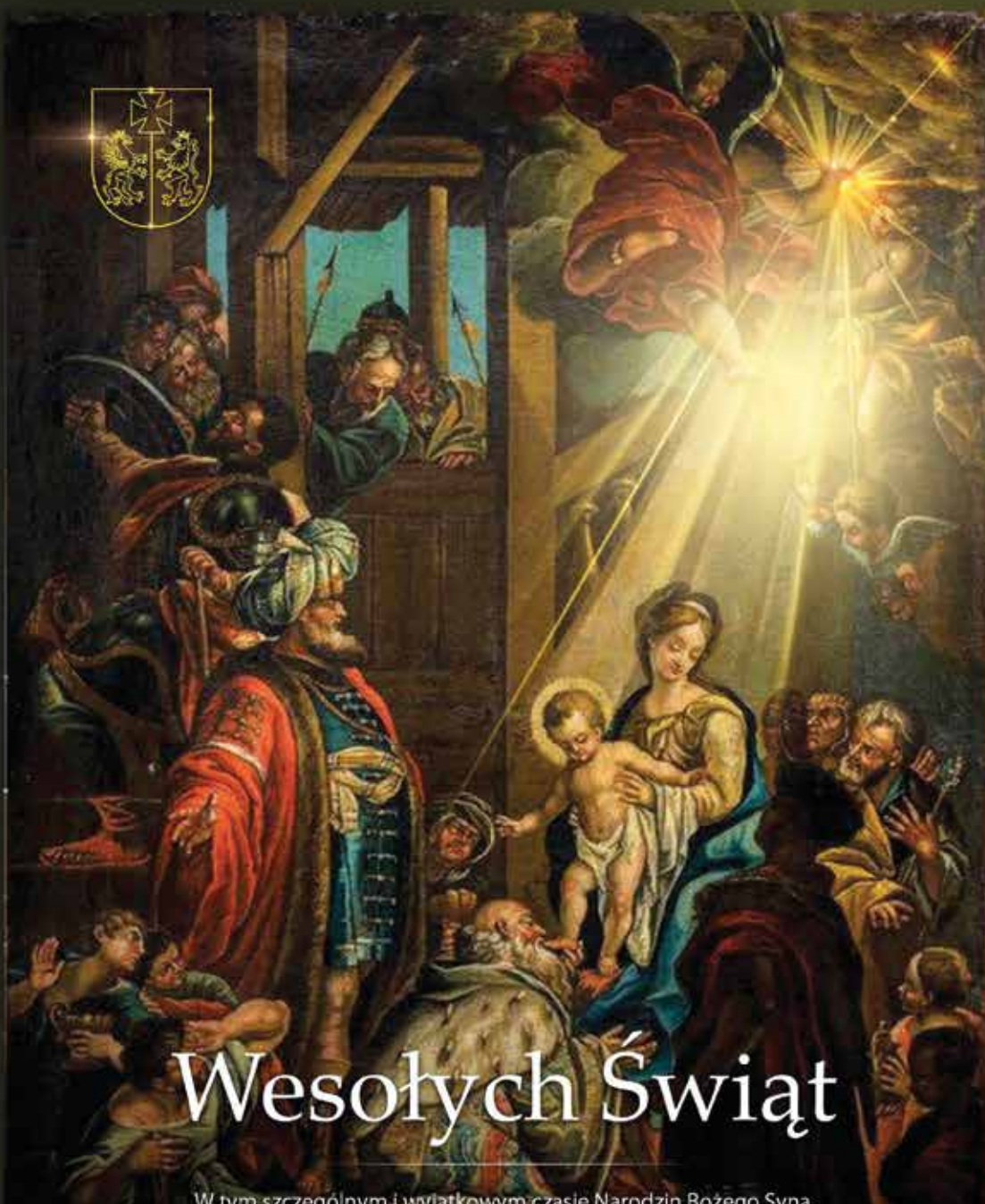
str. 18

Nie zagubić talentu

str. 12

Jak minął **2022?**

str. 4

Wesołych Świąt

W tym szczególnym i wyjątkowym czasie Narodzin Bożego Syna, życzymy Państwu otwartości na drugiego człowieka, prawdziwej życzliwości przy dzieleniu się oplatkiem, a także tego, by „cicha i święta noc” przyniosła tak upragniony pokój.

Jest to życzenie szczególne, bo pokoju potrzebujemy wszyscy, a zwłaszcza nasi Sąsiedzi zza wschodniej granicy, którzy toczą bój o swoją Niepodległość.

Życzymy także, aby wigilijny stół łączył, a nie dzielił, by biel obrusu wyciszała spory i waśnie, a wspólna wieczerza budowała rodzinną harmonię.

Niech będzie to czas radości ze wspólnych spotkań, ale także refleksji nad istotą chrześcijaństwa oraz naszą misją, którą jest niesienie miłości i wsparcia bliźnim.

Zdrowych, wesołych i pogodnych Świąt Bożego Narodzenia radości płynącej z narodzin Bożej Dzieciny oraz wszelkiej pomyślności w Nowym Roku!

Życzą

Władysław Ortyl

Ewa Draus, Piotr Pilch, Anna Huk, Stanisław Kruczek

Boże Narodzenie 2022 r.

KALENDARIUM 2022

A. Magda i T. Leyko

Styczeń

- 12.01. – Województwo podkarpackie otrzymało dodatkowe środki w ramach wydłużonej perspektywy Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Jest to dodatkowe 108 mln euro.
- 14.01. – Rozpoczęły się konsultacje Funduszy Europejskich dla Podkarpacia. Konsultacje dały szansę samorządowcom, organizacjom oraz mieszkańcom zgłosić swoje uwagi do programu.
- 19.01 – Ambasador Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej Anna Clunes z wizytą u marszałka. Rozmawiano o rozwoju branży lotniczej, kosmonautycznej, motoryzacyjnej oraz informatycznej.

Luty

- 04.02 – Premier RP otworzył Laboratorium Przyszłości w Nowej Sarzynie. Pracownie robotyki w Zespole Szkół w Nowej Sarzynie zostały wyposażone w drukarki 3D, sprzęt do nagłaśniania, studio nagrań, edukacyjne klocki do budowania robotów, mikroporty i procesory.
- 24.02 – Atak Rosji na Ukrainę. Marszałek Województwa wydał komunikat ws. pomocy mieszkańcom Ukrainy, jak i uchodźców, którzy przybywają na Podkarpacie.
- 28.02 – Ruszył pierwszy transport z pomocą na Ukrainę. Wśród przekazanych rzeczy znalazły się: środki czystości, pościel, koce, karimaty, śpiwory, odzież, żywność, a także agregaty prądotwórcze.

Marzec

- 04.03 – Prezydent RP Andrzej Duda przyjechał na Podkarpacie. Spotkał się z żołnierzami i dowództwem 21 Brygady Strzelców Podhalańskich, po czym udał się na polsko-ukraińskie przejście graniczne w Korczowej-Krakowcu.
- 11.03 – Delegacja samorządu województwa pojechała reprezentować Podkarpacie na EXPO 2020 Dubaj. Wystawa składała się m.in. ze specjalistów podkarpackiej kuchni, interaktywnych plansz, prac Beksińskiego oraz deskala Łukasiewicza.
- 19.03 – Oficjalna, wojewódzka inauguracja Roku Łukasiewicza w Gawłuszowicach.
- 25.03 – Prezydent USA Joe Biden przyjechał na Podkarpacie spotkać się z amerykańskimi żołnierzami 82. Dywizji Powietrznodesantowej, którzy stacjonują m.in. w Rzeszowie i w Mielcu.

Kwiecień

- 04.04 – Specjalny pociąg z Ukrainy przywiózł 80 chorych dzieci z sierocińca w miejscowości Krzywy Róg do Stalowej Woli. Z punktu recepcyjnego w Stalowej Woli karetki WSPR przetransportowały dzieci na lotnisko w podrzeszowskiej Jasionce.
- 12.04 – Prezydent RP Andrzej Duda przyleciał do Rzeszowa, aby spotkać się tu z prezydentem Łotwy - Egilsem Levits oraz Litwy - Gitanasem Nausėda i Evą Marią Liimets – minister spraw zagranicznych Estonii.

Maj

- 17.05 – Odbyło się I Środkowoeuropejskie Forum Technologii Wodnorodnych H2POLAND. Ekspert z kraju i ze świata poruszali tematy związane z wykorzystaniem potencjału gazów zdekarbonizowanych oraz finansowaniem gospodarki wodorowej.
- 30.05 – Do województwa podkarpackiego trafiło 100 milionów złotych z Programu Inwestycji Strategicznych.

Czerwiec

- 8.06 – Konferencja podsumująca akcje pomocowe dla Ukrainy. Wzięli w niej udział partnerzy, z którymi samorząd województwa współpracuje w ramach wspierania Ukrainy.
- 22.06 - Rozpoczęły się lotnicze targi ILA 2022 w Berlinie. To jedna z trzech największych wystaw lotniczych na świecie, podczas których ekspozycję przygotowało również województwo podkarpackie.

Lipiec

- 13.07 - Pierwsza Dama RP odwiedziła Rzeszów. Agata Kornhauser-Duda spotkała się z marszałkiem Władysławem Ortyłem. Nie była to pierwsza wizyta małżonki prezydenta u nas. Wszystkie związane były z koordynacją wielu działań pomocowych na rzecz Ukrainy, w które zaangażowana jest Agata Kornhauser-Duda.
- 15.07 – Mielczanka Katarzyna Zdziebło została wicemistrzynią świata w chodzie na 20 km. Zawodniczka Stali Mielec do tego sukcesu dorzuciła kolejne srebro mś na dystansie 35 km, a pod koniec wakacji także tytuł wicemistrzyni Europy na dłuższym dystansie.

Sierpień

- 1-3.08 – Kolarska liga mistrzów znów zawitała na Podkarpacie. Uczestnicy Tour de Pologne przez trzy dni ścigali się po trasach naszego regionu.
- Dziesiątki ukraińskich dzieci uczestniczyło w dwóch turnusach kolonii przygotowanych specjalnie dla nich, aby choć na chwilę mogły zapomnieć o wojennym koszmarze

Wrzesień

- 4-18.09 - Tysiące mieszkańców Podkarpacia bawiło się w wielu miejscach związanych z dawną kulturą Lasowiaaków. Wszystko za sprawą II edycji Festiwalu Kultury Lasowiackiej, w ramach którego odbyły się dziesiątki wystaw, koncertów, warsztatów i prezentacji.

Październik

- 13.10 - W Rzeszowie wystartowała druga edycja Carpatian Startup Fest 22 czyli festiwalu innowacyjnych pomysłów na biznes.
- 25.10 - Specjalną wystawę poświęconą Ignacemu Łukasiewiczowi otwarto w Parlamencie Europejskim. Był to kolejny akcent „Roku Łukasiewicza”.

Listopad

- 17-18.11 – Kongres 590 znów na Podkarpaciu. 7. edycję wydarzenia z udziałem prezydenta Andrzeja Dudy zorganizowano tym razem w gmachu Uniwersytetu Rzeszowskiego.
- 17.11 – Nagroda specjalna podczas Gali Nagrody Gospodarczej Prezydenta RP przyznana została Podkarpaciu za nieoceniony wkład w pomoc zaatakowanej Ukrainie

Grudzień

- 2.12 - Po raz pierwszy w historii Port lotniczy Rzeszów-Jasionka otrzymał tytuł „Małego Portu Lotniczego Roku 2022”, przyznawany przez międzynarodową organizację branżową CAPA – Centre for Aviation.
- 2.12. – Komisja Europejska ostatecznie zatwierdziła nowy Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Podkarpacia. Województwo otrzyma w ramach FEP 2,265 mld euro.
- 15.12 – W Jasionce uroczyste otwarto Podkarpackie Centrum Nauki „Łukasiewicz”

Podkarpacki Przegląd Samorządowy
Wydawnictwo Okolniczościowe
Samorządu Województwa Podkarpackiego.

Wydawca: Urząd Marszałkowski
Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
Al. Łukasza Ciepłńskiego 4, 35-010 Rzeszów
tel. 17 860 6761, 17 8606762, faks: 17 850 1781
pps@podkarpackie.pl, www.podkarpackie.pl

Redaktor naczelny: Tomasz Leyko.

Redakcja: D. Kozik, M. Konopka, A. Gorzelak-Nieduży,
A. Magda, M. Romankiewicz, M. Hubala.
Redakcja zastrzega sobie prawo redagowania
i skracania nadesłanych tekstów.

Przygotowanie do druku i druk:
R2 Print, Płock, ul. Bielska 61/1
Nakład: 1000 egzemplarzy

Jak zapamiętamy 2022 rok

Mijający rok był pod wieloma względami wyjątkowy. Przede wszystkim zdominowały go wydarzenia w Ukrainie. Okrucieństwo wojny wywołało olbrzymi napływ uchodźców, szukających u nas schronienia i pomocy. Jak ten rok wspominają członkowie zarządu województwa oraz przedstawiciele sejmiku? Zachęcamy do lektury!

WŁADYSŁAW ORTYL
MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Każdy rok nas czymś zaskakuje. Kiedy ustała pandemia wydawało się, że wszystko powoli będzie wracać do normy. Życie zaczynało znów tętnić właściwym rytmem, a zaległości w organizacji imprez nadrabiano z nadstatkiem. Niestety wydarzenia z końca lutego zakłóciły ten rytm. Agresja Rosji putinowskiej na Ukrainę. Jako samorząd musieliśmy się zmierzyć z wyzwaniem, o których wcześniej nie myśleliśmy. Dlatego najlepszym podsumowaniem tego 2022 roku będą słowa wdzięczności dla całej społeczności województwa podkarpackiego, którzy spontanicznie w odruchu serca ruszyli na pomoc Ukraińcom. Mieszkańcy naszego regionu zdali ten egzamin celująco. Współpraca między mieszkańcami, a samorządem i organami rządowymi przebiegała wzorowo. Sytuacja była olbrzymim wyzwaniem dla naszego lotniska, które jest w centrum uwagi całego świata. Air Force 1 nie wylądowało na każdym lotnisku. Dlatego koniec roku 2022 to wyrazy uznania dla wszystkich osób zaangażowanych w akcje pomocowe. Składam Państwu wielkie wyrazy uznania.

JERZY BORCZ
PRZEWODNICZĄCY SEJMIKU
WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Mija kolejny rok pracy VI kadencji Sejmiku Województwa Podkarpackiego. Zamykamy go wyjątkowym wydarzeniem jakim jest otwarcie Centrum Nauki „Łukasiewicz”. Tym samym pokazujemy jak ważna jest praca na rzecz społeczeństwa Podkarpacia. Oraz to, że jest ona doceniana nawet po latach i trwa w pamięci potomnych.

Ten rok jest także szczególny ze względu na toczącą się wojnę na Ukrainie. Zdaliśmy egzamin – jako województwo oraz podkarpacka społeczność – z niesienia pomocy uchodźcom i pokrzywdzonym w wojnie. Ta pomoc jest nadal udzielana, trwają akcje i zbiórki, które nadal integrują ludzi wokół wsparcia ukraińskiego społeczeństwa oraz mieszkających tam Polaków.

Jako Radni Województwa i Sejmik Województwa Podkarpackiego staraliśmy się, aby podejmowane decyzje rozwijały województwo i chroniły mieszkańców. Widać to zarówno w nieustannym monitorowaniu spraw związanych z wojną na Ukrainie, jak i pilnowaniu absorpcji funduszy unijnych, powstawaniu kolejnych inwestycji gospodarczych, rozwoju infrastruktury komunikacyjnej, wspomaganie kultury w tych trudnych czasach. W Nowym Roku niezmiennie priorytetem będzie dobro województwa i wszystkich mieszkańców.

PIOTR PILCH
WICEMARSZAŁEK, SZEF KLUBU RADNYCH PiS oraz radni:
Stefan Bieszczad, Monika Brewczak, Joanna Bril,
Jerzy Cypryś, Andrzej Ćwierz, Adam Drozd, Jan Dziubiński,
Maria Fajger, Mariusz Król, Czesław Łączak, Dorota Łukaszyk,
Jacek Magdoń, Maria Napieracz, Karol Ożóg, Kamila Piech,
Bogdan Romaniuk, Mieczysław Tołpa, Wojciech Zajęc.

Mijający rok obfitował w wiele ważnych inwestycji i uroczystości, ale niewątpliwie najważniejszym działaniem jakim zajmował się Samorząd Województwa Podkarpackiego oraz ja osobiście, była pomoc humanitarna mieszkańcom Ukrainy uciekającym przed wojną. Pomoc w postaci darów, organizacja przejazdów kolejowych i autobusowych, pomoc na granicy, współpraca z organizacjami humanitarnymi, determinowała i wciąż jeszcze ma wpływ na nasze działania.

Z innych ważnych działań podejmowanych przeze mnie i podległe mi departamenty warto wymienić: rozpoczęcie budowy zaplecza technicznego dla Podkarpackiej Kolei Aglomeracyjnej w Rzeszowie – to koszt ponad 150 mln zł, zakończenie lub rozpoczęcie wielu inwestycji na drogach wojewódzkich, na przykład oddanie: obwodnic Narola i Mielca, inwestycji drogowych w Bieszczadach oraz na Rostoczu, jak również budowa kilkudziesięciu kilometrów chodników.

W ramach Departamentu PROW jest to pozyskanie i podpisanie umów na scalenia gruntów w kilku powiatach, jak również pozyskanie dużych środków na gospodarkę wodno – ściekową, budowę i dróg gminnych. W Departamencie Rolnictwa kolejny rok realizowany jest program „Naturalny wypas” czyli wsparcie dla ekologicznego rolnictwa i sadzenia drzew miododajnych. W zakresie Edukacji, Nauki i Sportu zdecydowanie zwiększyliśmy kwoty na podkarpacki sport, wsparcie uczelni wyższych oraz na stypendia dla zdolnych uczniów. Utworzyliśmy na Podkarpaciu największy w Polsce ośrodek wsparcia nauczycieli i szkół – Podkarpacki Zespół Placówek Wojewódzkich z trzema zespołami jednostek: PCEN, biblioteki pedagogiczne i schroniska młodzieżowe.

JAN TARAPATA
SZEF KLUBU RADNYCH PSL oraz radni:
Dariusz Sobieraj, Andrzej Nepselski

Oceniając mijający rok 2022 należy podkreślić, że jest to okres niepewności i braku stabilizacji po pandemii i rozpoczęciu działań wojennych na Ukrainie. Samorząd województwa w roku 2022 szczególnie koncentrował się na udzielaniu pomocy uchodźcom z Ukrainy, jak również rozwiązywaniu problemów ze służbą zdrowia oraz konfliktami w szpitalach czy też inwestycjami drogowymi. Wiele inwestycji drogowych, szczególnie wieloletnich, wymagało zwiększenia nakładów. Większe koszty wynikały z drogiej materiałów budowlanych, jak też wydłużenia czasu realizacji poszczególnych inwestycji. Nie brakowało również konfliktów w koalicji rządzącej z opozycją, dotyczących decyzji kadrowych w szpitalu wojewódzkim, w Uzdrawisku Rymanów Zdrój, Komisji Zdrowia, Komisji Rewizyjnej. Szczególnym i ważnym wydarzeniem na koniec roku 2022 jest zakończenie negocjacji z Komisją Europejską i przyznanie środków unijnych dla Podkarpacia na lata 2021-2027

EWA DRAUS
WICEMARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Rok 2022 był kolejnym wielkim czasem wyzwań. Po dwóch latach pandemii, która miała tak dojmujący wpływ na gospodarkę oraz tak wiele zmieniła w relacjach międzyludzkich, my Polacy, zwłaszcza mieszkańcy Podkarpacia, stanęliśmy przed wielkim testem człowieczeństwa i patriotyzmu.

Wojna, która za sprawą rosyjskiej agresji na kraj naszych sąsiadów ogarnęła Ukrainę, na nowo uświadomiła milionom ludzi, jak fundamentalną wartością jest wolność i niepodległość. Solidarnie, gremialnie, bezinteresownie, pomni na bezcenne wartości, które stanowią fundament istnienia naszej Ojczyzny, podjęliśmy dzieło wsparcia ukraińskich uchodźców napływających do Polski, jak i mieszkańców Ukrainy, którzy pozostali w swoim kraju i korzystają z naszej pomocy. Pomagamy z poziomu regionu finansowo, logistycznie, materialnie, współpracując z wieloma organizacjami, instytucjami i wolontariuszami. I tak ten rok zapamiętamy w skali globalnej, życząc naszym sąsiadom i nam samym, aby ta straszna wojna skończyła się jak najszybciej. Wtedy będziemy chcieli pomóc w inny sposób, włączając się w proces odbudowy Ukrainy.

Spoglądając na cały 2022 rok można by wymienić dziesiątki i setki mniejszych czy większych inicjatyw, które podejmowane są przez nas w regionie, w Polsce, w Europejskim Komitecie Regionów, a które budują stabilną pozycję Podkarpacia. To są decyzje związane z rozbudową sieci komunikacyjnej regionu, zarówno drogowej, jak i kolejowej, rozwijaniem sieci systemu innowacyjności Podkarpacia. To także inwestowanie w podkarpackie szpitale, w rozwój odnawialnej energii, dbanie o zrównoważony rozwój województwa. Te inicjatywy to także promowanie naszej regionalnej tożsamości – chociażby kultury lasowiańskiej, która dzięki nam rozkwitła na nowo.

Na pewno możemy czuć satysfakcję, mając solidny fundament do rozwoju, jakim jest program regionalny czyli Fundusze Europejskie dla Podkarpacia z kwotą 2 mld 265 mln euro!

Te pieniądze już za chwilę trafią do setek beneficjentów, dając regionowi kolejny impuls rozwojowy. Więc choć rok 2022 nie był łatwy, mam nadzieję, że 2023, który będzie od nas wymagał wyjątkowej pracy - będzie lepszy, czego sobie i Państwu życzę.

PIOTR TOMAŃSKI
SZEF KLUBU RADNYCH KO oraz radni:
Krzysztof Feret, Antoni Pikul, Danuta Stępień,

Mijający rok 2022 to czas, gdy Podkarpackie stało się województwem przyfrontowym wojny, spowodowanej rosyjską agresją na Ukrainę. Mieszkańcy oraz samorządy wszystkich szczebli – na niespotykaną dotąd skalę – ruszyli do pomocy, tej spontanicznej i tej bardziej skoordynowanej, a Port Lotniczy Rzeszów Jasionka, zaczął pełnić rolę hubu przeladunkowego amunicji i sprzętu wojskowego dla Ukrainy. W tym roku dużo działało się również w sprawie pieniędzy unijnych dla Podkarpacia. Z jednej strony mamy już określony i wynegocjowany Program Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027, z drugiej zaś polski rząd wciąż „funduje nam” KPO bez dostępu pieniędzy.

W przyszłym roku wybory parlamentarne, liczymy też na dobre wieści z frontu wojny na Ukrainie!

ANNA HUK
CZŁONEK ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA

Rok 2022 należy do trudnych z różnych względów. Mimo to udało się zrealizować wiele zadań, inwestycji w różnych dziedzinach. Istotne są: zakończone zadania drogowe, jak i te rozpoczęte, współpraca z organizacjami pozarządowymi w dziedzinie sportu czy kultury.

Osobiście dla mnie ważny wydaje się remont Dróg Wojewódzkich nr 835 oraz 870, od dłuższego czasu zabiegałam o ich naprawę i rzeczywiście w tym roku udało się tego dokonać. Są to ważne odcinki dla naszego województwa, gdyż obok - oddanej również w tym roku- Drogi Ekspresowej S19, łączą południe Polski ze stolicą.

Na poziomie samorządu województwa, w obszarach, które zostały mi powierzone, a są to Departament Gospodarki Regionalnej (w tym działalność Wojewódzkiego Urzędu Pracy) oraz Departament Ochrony Środowiska również pracujemy bardzo intensywnie. Szczególnie w zakresie rozwoju przedsiębiorczości oraz czystości powietrza. Szczególnie cieszy mnie podpisanie umowy pomiędzy Europejską Agencją Kosmiczną a Agencją Rozwoju Przemysłu w sprawie utworzenia inkubatora ESA BIC w Polsce czyli jednego z 26 inkubatorów tworzonych w Europie, których celem jest wspieranie i inspirowanie przedsiębiorców, związanych z branżą kosmiczną.

Podsumowując, obecny rok przynosi szereg pozytywnych zmian dla Podkarpacia. Nasze województwo zdało egzamin z otwartości i dobroci serca, dało się poznać całemu światu jako sprawny i bezinteresowny organizator pomocy humanitarnej. Współpracujemy z różnymi regionami Polski, ale też bierzemy udział w licznych programach i projektach międzynarodowych.

STANISŁAW KRUCZEK
CZŁONEK ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA

Mija 57 rok w moim życiu, a 2022, dla mnie i myślę, że dla świata zapisze się, jako rok rozpoczęcia wojny w XXI wieku o skali, która jest rozwojowa, a przyszłość pokaże, jak się zakończy. Po przeżyciu przez świat globalnej zarazy Covid, trwającej dwa lata, nikt się nie spodziewał jeszcze gorszego kataklizmu, jakim jest wojna i agresja Rosji putinowskiej na wolną Ukrainę. Zbudowany jestem postawą mieszkańców Podkarpacia i ich wielkim sercem oraz solidaryzmem w pomocy dla uchodźców wojennych z Ukrainy, pomimo tkwiącej wciąż w naszej pamięci trudnej i bolesnej historii z lat drugiej wojny światowej. Dla nas, żyjących na Podkarpaciu i w Polsce - życie toczy się dalej. Jestem dumny z decyzji naszego Rządu RP, który wbrew interesom Rosji i Niemiec, wybudował i oddał do użytku rurociąg Baltic Pipe, dla naszego bezpieczeństwa, przekopał Mierzeję Wiślaną czy realizuje za prawie 30 miliardów złotych, najważniejszą drogową inwestycję w Europie – szlak Via Carpatia. Zapowiedziana w 2006 roku Deklaracją Łańcucką przez Prezydenta Lecha Kaczyńskiego budowa, została wstrzymana w latach 2007-2015 przez rządy Platformy Obywatelskiej. Od 2015 roku jest intensywnie realizowana i właśnie od roku 2022 możemy tym szlakiem autostradowym dojechać z Rzeszowa do Warszawy. Via Carpatia została też wpisana do TEN-T, jako główny szlak komunikacyjny UE, łączący trzy morza i kilkanaście krajów z północy i południa Europy. Dla Podkarpacia ten szlak stanie się motorem napędowym rozwoju gospodarczego. W grudniu 2022 roku został również przyjęty nasz program regionalny: Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027 w kwocie ponad 10 miliardów złotych i od lutego 2023 ruszą pierwsze nabory wniosków, do składania których zapraszam mieszkańców Podkarpacia.

Budujemy, naprawiamy, modernizujemy!

Monika Konopka

Pomimo zimy, na podkarpackich drogach, prace nie ustają. Ostatnie tygodnie roku obfitowały w uroczyste otwarcia, podczas których przecinano wstęgi i oddawano oficjalnie do użytkowania nowe inwestycje. Równie ambitnie pod względem drogowych robót zapowiada się przyszły rok!

Inwestycje na drogach wojewódzkich realizuje na zlecenie samorządu województwa Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie. To jednostka, która odpowiada za całość prac – od przetargów, wyboru wykonawcy, po nadzór nad przebiegiem robót, aż po ich odbiór. W 2022 r. PZDW na utrzymanie dróg oraz inwestycje drogowe i mostowe wydatkowało przeszło 480 mln zł.

Drogowe inwestycje w Bieszczadach

Cisna i Wola Michowa – to dwie bieszczadzkie miejscowości, w których odda-

no pod koniec roku ważne inwestycje drogowe. W Woli Michowej, w gminie Komańcza przebudowano prawie 10 km drogi wojewódzkiej 897. Drodze został przywrócony właściwy stan techniczny oraz zlikwidowano zniszczenia i uszkodzenia powstałe w wyniku powodzi. Wartość inwestycji to 12 mln złotych.

Zadanie zostało zrealizowane w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Z tego programu województwo podkarpackie otrzymało z budżetu państwa 100 mln złotych. W ramach wsparcia PZDW wyznaczyło 24 najpilniejsze zadania drogowe dotyczące przebudowy dróg zniszczonych podczas

powodzi w 2020 roku o łącznej wartości ponad 77 mln złotych oraz trzy zadania likwidujące osuwiska o wartości ponad 22 mln złotych. W ramach RFIL zadania drogowe zrealizowano w takich gminach górskich Podkarpacia, jak: Komańcza, Solina, Czarna Góra, Cisna.

Druga drogowa inwestycja zakończona w Bieszczadach, to budowa ronda w Cisnej wraz z przebudową drogi wojewódzkiej 897 na dwóch odcinkach w jego pobliżu: Cisna-Majdan oraz Cisna-Dołyca. Rondo w Cisnej to inwestycja finansowana z programu „Poprawa funkcjonalności dróg wojewódzkich na terenie powiatów: bieszczadzkiego i leskiego wraz z poprawą udostępnienia wizualnego Bieszczadów”. Budżet tego programu to 12,5 mln złotych z czego 9,7 mln złotych pochodziło z rządowego wsparcia a 2,7 mln z budżetu województwa. W ramach tego programu wyznaczono w sumie 15 zadań do realizacji.

Na budowę ronda w Cisnej przeznaczone zostało w ramach programu ponad 2,5 mln złotych. Inwestycja realizowana była w systemie: „zaprojektuj i wybuduj”, a budowa trwała od maja do listopada 2021 roku. Wykonana została również nowa nawierzchnia na dwóch odcinkach drogi 897 łączących się z rondem. Prace te kosztowały dodatkowo ponad 6 mln złotych.

– *Przygotowujemy dokumentację na kolejne odcinki drogi 897. Chcemy, aby w Bieszczadach podróżowało się bezpiecznie, przyjaźnie, aby to służyło turystom i mieszkańcom* – mówił podczas otwarcia marszałek Władysław Ortyl.

Wicemarszałek E. Draus na otwarciu obwodnicy Tarnobrzega

Otwarcie DW 881 po remoncie

Unijne dotacje na przebudowę dróg

Zakończyła się również przebudowa drogi wojewódzkiej 881 z Pantalowic do Pruchnika, gdzie zmodernizowano ponad 7 km drogi. Zadanie było realizowane w systemie „zaprojektuj i wybuduj”. Wartość projektu to 36,7 mln złotych, z czego ponad 29 mln złotych to unijne wsparcie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020. Pozostała kwota pochodziła z budżetu województwa. Członek zarządu Anna Huk podczas otwarcia zmodernizowanej drogi mówiła o działaniach zarządu, które

w dużej mierze skupione są właśnie na inwestycjach drogowych:

– *Staramy się systematycznie inwestować w infrastrukturę drogową, poprawiać ją, to jest dla naszego zarządu priorytet* – podkreśliła Anna Huk.

Tarnobrzeg ma obwodnicę!

Dzięki dofinansowaniu z RPO WP na lata 2014-2020 powstała obwodnica Tarnobrzega. Dziewięciokilometrowy odcinek nowej drogi ma za zadanie wyprowadzić ciężki ruch kołowy poza centrum miasta. Początek obwodnicy znajduje się w drodze wojewódzkiej Nr 871 (ul. W. Sikorskiego), dalej obwodnica przebiega wzdłuż linii kolejowej, kończąc swój bieg na osiedlu Zakrzów, gdzie łączy się z rondem w ciągu drogi wojewódzkiej nr 723 (al. Warszawska). Obecna na otwarciu wicemarszałek Ewa Draus podkreślała znaczenie tej drogi dla rozwoju miasta:

– *Nowoczesna infrastruktura drogowa to nie tylko szybciej rozwijająca się gospodarka, to także niższe koszty transportu, ale też komfort przemieszczania się. Obwodnica Tarnobrzega ułatwi komunikację mieszkańcom i otworzy tereny przemysłowe dla inwestorów* – powiedziała Ewa Draus.

Zadanie zrealizowano za prawie 79 mln złotych. Dofinansowanie w ramach RPO WP wyniosło ponad 42 mln złotych. Oprócz tego decyzją zarządu województwa przyznano dotację na realizację tego zadania w wysokości 1 mln złotych, a bezzwrotna pomoc z budżetu państwa wyniosła 11,7 mln złotych. Inwestycję realizował samorząd miasta.

Nowe rondo w Cisnej

Drogowe inwestycje w Mielcu

480 mln zł

Drogowe inwestycje na drogach wojewódzkich w liczbach w 2022 roku:

- 8,25** km – chodniki
- 35,88** km – odnowa nawierzchni
- 15,2** km – przebudowa dróg
- 10** km – budowa nowych dróg
- 7** – nowe mosty
- 4** – wyremontowane mosty
- 2** – zabezpieczone osuwiska

Nowe drogi w Mielcu

Pod koniec roku do dyspozycji kierowców został także oddany zupełnie nowy odcinek drogi wojewódzkiej nr 984 od miejscowości Piątkowiec do Rzędzianowic. Prawie 8 km nowej drogi zamyka budowę zachodniej obwodnicy Mielca i wyprowadzi ruch samochodów w kierunku Tarnowa. Koszt budowy tego odcinka to ponad 50 mln zł z czego prawie 43 mln to fundusze europejskie. Wcześniej w ramach tego przedsięwzięcia zbudowano most na Wiśłoce i nowy odcinek drogi z Rzędzianowic do ronda przy ul. Sienkiewicza w Mielcu. Nad tym skrzyżowaniem w ramach innej inwestycji realizowanej przez PKP PLK z udziałem Funduszy Europejskich powstaje wiadukt nad drogą i linią kolejową L25, a cały układ drogowy zamknie droga lotniskowa, która połączy obie obwodnice Mielca: zachodnią i północną. Na budowę drogi wzdłuż lotniska samorząd województwa ma otrzymać 65 mln dofinansowania w ramach rządowego programu „Polski Ład”.

Rondo w Krzeszowie

W Krzeszowie w powiecie nizańskim powstało nowe rondo, które połączyło drogę wojewódzką nr 863 z drogą powiatową. W ramach inwestycji wybudowano trójwłotowe rondo oraz wykonano skrzyżowania z drogami gminnymi. Powstały też chodniki i ścieżki rowerowe, przejścia dla pieszych oraz zintegrowane przejścia z przejazdami rowerowymi. Wartość inwestycji to prawie 4 mln złotych, z czego dotacja z budżetu województwa wyniosła ponad milion złotych. Gmina Krzeszów na budowę ronda uzyskała dofinansowanie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w wysokości ponad 2,4 mln złotych.

Z kolei w Baryczy zostało zabezpieczone osuwisko, poprzez budowę nowego nasypu drogowego, a w miejscu przepustu nad potokiem górskim, wybudowano nowy most. W ramach rozbudowy powstał brakujący odcinek chodnika dla pieszych. Inwestycja za ponad 9 mln złotych była realizowana w ramach wsparcia z RFIL na usuwanie szkód powodziowych z 2020 roku.

„Łączymy wszystkich” na Kongresie 590

Daniel Kozik

Pod takim hasłem odbyła się siódma edycja Kongresu 590, który 17 listopada wystartował w stolicy Podkarpacia. Na Uniwersytecie Rzeszowskim spotkali się eksperci, politycy, samorządowcy, przedsiębiorcy i ludzie nauki, którzy wspólnie rozmawiali o przyszłych wyzwaniach w zakresie bezpieczeństwa, gospodarki i polityki. Tematem wiodącym była współpraca międzynarodowa krajów Trójmorza.

Marszałek Władysław Ortyl na kongresie mówił o potencjale gospodarczym regionu, jego innowacyjności oraz tym, co sprawia, że Podkarpacie jest idealnym miejscem do organizacji takiego wydarzenia:

– *Podkarpacie jest regionem innowacyjnym. Ma zapisaną tę innowację w swoim DNA, innowację ważną, jeżeli chodzi o rozwój, o przyszłość naszego regionu i kraju. Wiemy, że czas putinowskiej agresji przerwał systemy kooperacyjne, relacje gospodarcze i trzeba je na nowo przywrócić, uruchomić, ale także myśleć o tym czasie, kiedy wojna się zakończy, bo będzie to czas odbudowy* – powiedział marszałek.

Rozmowy i debaty

Kongres 590 to spotkanie z udziałem polityków, ekspertów, samorządowców, przedstawicieli biznesu oraz różnego rodzaju instytucji finansowych i gospodarczych. Wszyscy oni podczas dwóch dni wydarzenia debatowali na najważniejsze tematy, którymi żyje biznes, społeczeństwo oraz świat polityki. Wśród tematów, o jakich rozmawiali paneliści, były kwestie dotyczące bezpieczeństwa, gospodarki, rolnictwa, zdrowia oraz obronności, a także nauki, kultury i najważniejszych wyzwań społecznych. W panelu poświęconemu rynkowi pracy Marlena Maląg, minister Rodziny i Polityki Społecznej mówiła o wsparciu polskich rodzin:

W panelu poświęconemu rynkowi pracy Marlena Maląg, minister Rodziny i Polityki Społecznej mówiła o wsparciu polskich rodzin:

– *Inwestycja w rodzinę jest inwestycją w kapitał ludzki, dlatego w rodzinę warto inwestować. Od siedmiu lat w Polsce prowadzimy politykę prorodzinną. Na początku było to dla nas duże wyzwanie, bo tych świadczeń kiedyś nie było. Dopiero my je wprowadziliśmy. Dzięki temu zmieniło się oblicze finansowe polskich rodzin. Polityka prorodzinną musi być długofalowa i konsekwentna. Państwo musi tę rodzinę wspierać, a rodziny muszą wiedzieć, na co mogą liczyć ze strony*

fol. M. Hubala

W trakcie Kongresu 590 odbyły się liczne debaty z udziałem ekspertów

fol. M. Romankiewicz

Prezydent RP Andrzej Duda odwiedził stoisko Podkarpackie

fol. M. Romankiewicz

Prezydent RP zwiedzający stoiska

Podczas Gali wręczenia nagród Prezydenta RP statuetkę otrzymało Województwo Podkarpackie

państwa. Tworzymy nowoczesną Polskę, która ma być liderem w Europie, a ma ona być oparta na rodzinie - powiedziała minister.

Spotkanie z prezydentem

Gościem specjalnym na Kongresie był Prezydent RP Andrzej Duda, który spotkał się z samorządowcami i przedsiębiorcami z Podkarpacia:

– Dziękuję, że tu jesteście razem ze mną, że mnie dziś wspieracie. Panu marszałkowi dziękuję za organizację tego spotkania. Historia i czas poddaje nas wielkiemu egzaminowi, ja jednak wierzę, że go zdamy. Jestem optymistą i ufam, że sobie poradzimy z tymi współczesnymi wyzwaniem i zrobimy to jeszcze lepiej niż inni – mówił prezydent RP.

Prezydent Andrzej Duda zwiędził stoiska firm, które prezentowały się podczas wydarzenia. Rozmawiał z wystawcami o ich produktach i usługach, wstuchiwał się w ich potrzeby oraz dopytywał o szczegóły dotyczące procesu pozyskiwania półproduktów, produkcji, dystrybucji, a także otoczenie biznesowe, w jakim funkcjonują. Obejrzał też autobus napędzany paliwem wodorowym, który stanął przed wejściem na kongres.

Idea Trójmorza jako temat przewodni

Organizatorzy Kongresu wyszli z założenia, że idea Trójmorza, może stanowić skuteczną odpowiedź na wiele współczesnych problemów w tej części Europy. Wskazywano, że państwa Trójmorza stają przed wyzwaniami w zakresie konieczności zwiększenia współpracy, chociażby w obliczu obecnej sytuacji w Ukrainie. Zwracano uwagę, że współpraca gospodarcza pomiędzy nimi może być gwarantem szybszego rozwoju, co z kolei może przełożyć się na zmniejszenie dystansu

rozwojowego w stosunku do państw Europy Zachodniej.

Nagroda Gospodarcza Prezydenta RP

Jednym z najważniejszych punktów Kongresu była gala wręczenia Nagrody Gospodarczej Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, której celem jest wyróżnienie najlepszych przedsiębiorstw, przyczyniających się do rozwoju gospodarki oraz przestrzegających zasad odpowiedzialnego biznesu, promując pozytywny wizerunek Polski oraz stanowią wzór dla innych. W auli Uniwersytetu Rzeszowskiego Prezydent RP Andrzej Duda wręczył statuetki najlepszym polskim firmom. Nagrodę specjalną otrzymało województwo podkarpackie, które zostało docenione za innowacyjność oraz za bezprecedensową pomoc uchodźcom.

– To dla nas olbrzymia nobilitacja. Chciałem za ten fakt bardzo podziękować, w szczególności za determinację i konsekwencję – zapewnił marszałek Ortyl.

– Zawsze jesteśmy obecni na takich inicjatywach. Myślę, że nasza firma idealnie wpisuje się w kanon takich wydarzeń, jak Kongres 590 – mówił Paweł Błaszczak, przedstawiciel firmy Suempol, która dostała Nagrodę Gospodarczą Prezydenta RP w 2020 roku.

Forum Polsko-Ukraińskie

W tym roku, z uwagi na wydarzenia, które mają miejsce za naszą wschodnią granicą, szczególna uwaga na kongresie była poświęcona Forum Polsko-Ukraińskiemu. Dlatego nie zabrakło rozmów związanych z wykorzystaniem potencjału i kompetencji uchodźców z Ukrainy, a także sposobów organizacji pomocy przedsiębiorstwom zza wschodniej granicy. Podczas kongresu marszałek Władysław Ortyl mówił, że Ukraina ciągle potrzebuje wsparcia humanitarnego, pomocy wojskowej, ale trzeba już myśleć o przyszłości, o odbudowie tego kraju po wojnie. Marszałek podkreślał znaczenie relacji, które województwo podkarpackie zbudowało z partnerskimi regionami z Ukrainy:

– Dziś te kontakty pozwalają na to, że możemy ruszyć z pomocą materialną, której Ukraina ciągle potrzebuje, ale możemy też podjąć działania, które będą efektywne po zakończeniu wojny, czego byśmy sobie życzyli jak najszybciej – mówił marszałek Ortyl.

Marszałek mówił też o tym, że Podkarpacie jest doskonałym miejscem, w którym mogą się lokować małe i średnie firmy z Ukrainy, a zainteresowanie wśród ukraińskich przedsiębiorców – jak powiedział marszałek - jest spore.

Aż 11 obszarów tematycznych

Przez dwa dni w stolicy Podkarpacia uczestnicy kongresu mieli możliwość zmierzyć się z takimi obszarami tematycznymi, jak: polityka i bezpieczeństwo; gospodarka; rolnictwo i żywność; technologia; transport; energetyka; ekologia; wyzwania społeczne; nauka; kultura oraz zdrowie.

Spotkanie Prezydenta RP z samorządowcami

7. EDYCJA KONGRESU 590

RZESZÓW

17-18 LISTOPADA 2022

ŁĄCZYMY WSZYSTKICH

NAGRODA GOSPODARCZA

NAGRODA
GOSPODARCZA
PREZYDENTA RP

DLA PODKARPACIA

PREZYDENTA RP

„Nie zagubić talentu” – już po raz piętnasty

Aleksandra Gorzelak-Nieduży, fot. Anna Magda

– Cieszę się i jestem dumny, że mamy na Podkarpaciu tak wielu utalentowanych młodych ludzi, którzy reprezentują tyle dziedzin nauki i sztuki. To do was należy przyszłość! – mówi marszałek Władysław Ortyl podczas gali wręczenia stypendiów w ramach Programu wspierania młodzieży uzdolnionej „Nie zagubić talentu”. Były gratulacje, słowa uznania, wstępy młodych talentów, wielkie brawa i chwile wzruszeń – w takiej atmosferze w Mielcu odbyła się uroczystość wręczenia dyplomów tegorocznym stypendystom programu prowadzonego przez Samorząd Województwa Podkarpackiego.

Jubileuszowa edycja

– Samorząd Województwa Podkarpackiego od lat wspiera utalentowanych uczniów, studentów, sportowców. Wiemy, że inwestycja w młode talenty jest inwestycją w przyszłość, w rozwój Podkarpacia, a każda zainwestowana w taki sposób złotówka zwróci się wielokrotnie. Z radością fundujemy stypendia z budżetu województwa wiedząc, że pozwolą Wam one rozwijać pasje i sięgać po kolejne sukcesy. Gratuluję, że udało się wam już tak wiele osiągnąć, życzę w imieniu własnym i samorządu województwa kolejnych sukcesów. Czekamy na nie i z radością będziemy je znów nagradzać – mówił w przestrzeni Samorządowego Centrum Kultury w Mielcu marszałek Władysław Ortyl.

Stypendia do młodych utalentowanych mieszkańców Podkarpacia trafiły już po raz piętnasty.

Wśród gości imprezy znaleźli się obok marszałka Władysława Ortyla, poseł na Sejm RP Fryderyk Kapinos, wicewojewoda podkarpacki Jolanta Sawicka, podkarpacki Kurator Oświaty Małgorzata Rauch, radna województwa Ma-

ria Napieracz, prezydent Mielca Jacek Wiśniewski. Gośćmi honorowymi byli stypendyści programu „Nie zagubić talentu”, którzy na gale przybyli wraz z rodzicami, rodzeństwem i nauczycielami.

Podkarpacie bogate w talenty

W tym roku uzdolniona młodzież złożyła łącznie aż 839 wniosków stypendialnych do programu „Nie zagubić talentu”. Z tego 409 wniosków dotyczyło stypendiów za osiągnięcia naukowe, a 227 stypendiów za osiągnięcia artystyczne. Kolejne 186 młodych ludzi wnioskowało o nagrody pieniężne, w tym 17 dla zespołów działających przy szkołach.

W XV edycji programu stypendia trafiły do 125 młodych talentów. Zarząd województwa zdecydował także o przyznaniu 138 nagród indywidualnych za osiągnięcia naukowe oraz 8 nagród zespołowych – trzech dla zespołów za osiągnięcia naukowe oraz pięciu za sukcesy artystyczne.

Gratulacje i słowa uznania dla stypendystów przekazali zarówno poseł na Sejm RP Fryderyk Kapinos, wicewojewoda podkarpacki Jolanta Sawicka jak i kurator oświaty Małgorzata Rauch.

Marszałek Władysław Ortyl oraz poseł Fryderyk Kapinos podczas przekazywania pamiątkowych dyplomów

Marszałek osobiście gratulował stypendystom

Podkarpacki Kurator Oświaty Małgorzata Rauch podczas wręczenia stypendiów

– Nie ustawajcie w wysiłkach, nie pozwólcie, aby wasze talenty zostały zaprzepaszczone – mówił do stypendystów poseł Fryderyk Kapinos.

Jakie talenty wspiera marszałek?

Dokładnie – wszelakie! Ideą programu „Nie zagubić talentu” jest wsparcie uzdolnionej młodzieży, aby mogła ona rozwijać swoje pasje i uzdolnienia, a dzięki temu zdobywać kolejne laury, tytuły, nagrody. Stypendia przyznawane są w dwóch kategoriach – za wybitne osiągnięcia naukowe i artystyczne.

Marszałek Władysław Ortyl z grupą stypendystów

Wśród tegorocznych stypendystów są przedstawiciele bardzo wielu dziedzin, dyscyplin i sfer nauki i sztuki. Są utalentowani chemicy i instrumentalniści, wokaliści i matematycy, plastycy, recytatorzy, ludzie teatru. W prestiżowym gronie znaleźli się także przyszli lingwiści i innowatorzy, młodzi poeci, fotograficy, malarze, wynalazcy oraz tancerze.

Stypendyści błyszczeli na scenie

Gala stała się okazją do prezentacji kilku spośród tegorocznych stypendystów. Na fortepianie w kompozycjach Fryderyka Chopina i Claude'a Debussy wystąpił wybitnie utalentowany pianista Eryk Koszela, który pomimo swoich 16 lat już ma na swoim koncie liczne sukcesy w prestiżowych konkursach pianistycznych.

Dla publiczności zaśpiewała stypendystka Ania Dąbrowska, która po wygraniu w 2019 roku The Voice Kids podpisała dwa kontrakty z wytwórniami muzycznymi i wydała już dwie płyty ze swoimi kompozycjami. Zaprezentowali się także Iga Bober i Dawid Mordka – wicemistrzowie okręgu podkarpackiego w tańcu towarzyskim, po swoich sukcesach powołani do kadry Polskiego Towarzystwa Tanecznego, od kilku lat stypendyści programu.

Talenty zaprezentowali także członkowie kwartetu smyczkowego Państwowej Szkoły Muzycznej II stopnia im. Mieczysława Karłowicza w Mielcu prowadzonego przez Ryszarda Kuska.

Stypendysta Eryk Koszela podczas fortepianowego koncertu

Występ kwartetu smyczkowego

Stypendyści Iga Bober oraz Dawid Mordka podczas występu tanecznego

Podczas gali zaśpiewała stypendystka Anna Dąbrowska

We are the champions...

W imieniu stypendystów za wsparcie przyznane przez samorząd województwa podkarpackiego dziękował Mateusz Kornaga, uczeń I Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Jarosławiu, który otrzymał stypendium naukowe.

– *We are the champions my friends – cytując popularną piosenkę. Ale tylko my wiemy ile pracy musimy włożyć i ile rzeczy niekiedy poświęcić, aby zdobywać sukcesy* – mówił stypendysta dziękując marszałkowi, samorządowi wojewódz-

two oraz rodzicom i nauczycielom, którzy wspierają stypendystów.

Słowa podziękowania w imieniu nauczycieli i dyrektorów szkół przekazała Marta Czekaj – dyrektor II LO im. Ks. Jana Twardowskiego w Dębicy.

Pod koniec grudnia marszałek wręczył także nagrody przyznane w ramach programu „Nie zagubić talentu”. Trafiły one do 138 młodych mieszkańców regionu w uznaniu ich osiągnięć naukowych, Nagrodzonych zostało także 8 zespołów, w tym sześć artystycznych i dwa naukowe.

Wspólne zdjęcie zwieńczyło galę

Jak nie MY to kto!!!

Tekst Tomasz Leyko
Fot. Marta Badowska/hej.mielec.pl

Na tytułowe zawołanie odpowiedzieli młodzi artyści z Podkarpacia. Rok 2022 Parlament Europejski ogłosił „Rokiem młodzieży”. Podsumowaniem wszystkich związanych z tym faktem wydarzeń był koncert w dębickim domu kultury Mors.

Prawie dwugodzinne widowisko muzyczne przygotowała ekipa Domu Kultury w Przecławiu a na scenie zaprezentowali się młodzi muzycy z całego województwa śpiewając znane polskie szlagiery w specjalnej na tę okazję aranżacji.

Final finałów

Przez cały rok organizowane były różne inicjatywy integrujące i wspierające podkarpacką młodzież, wśród nich letni cykl imprez plenerowych, Dni Otwarte Funduszy Europejskich, które w dużej mierze poświęcone były młodzieży oraz konkurs dla młodych zatytułowany „Unia Równych Szans”. Koncert „Jak nie My to kto?” był finałem tych wszystkich działań.

– *Dzisiejszy koncert jest podsumowaniem tego wspaniałego roku młodzieży. Takim ostatecznym finałem jest otwarcie Podkarpackiego Centrum Nauki w Jasionce. Rodzice z dziećmi, czy tak jak ja dziadkowie z wnukami nie muszą już jeździć do Warszawy, bo w Jasionce będziemy mamy podobną instytucję popularyzującą naukę* – powiedział marszałek Władysław Ortyl.

Widowisko muzyczne zostało w pełni przygotowane przez instruktorów z przecławskiego Domu Kultury na czele z dyrektorem placówki Krzysztofem Urbańskim. Miejsce koncertu, także nie było przypadkowe. Dofinansowany ze środków unijnych dębicki Miejski Ośrodek Kultury to jeden z przykładów efektywnego wykorzystywania Funduszy

Europejskich na cele związane z krzewieniem i propagowaniem kultury w naszym województwie.

Trampki od młodzieży

Podczas koncertu młodzi artyści śpiewali specjalnie zaaranżowane na tę okazję utwory. Wszyscy występujący to młodzi mieszkańcy województwa podkarpackiego, którzy zawodowo lub amatorsko związani są z muzyką. Na co dzień uczą się w szkołach i ogniskach muzycznych, grają w różnych zespołach lub uczestniczą w warsztatach i zajęciach doskonalących technikę śpiewu lub gry na instrumentach.

W podziękowaniu za szereg inicjatyw podejmowanych przez samorząd województwa w roku młodzieży, zarówno marszałek Władysław Ortyl jak i Wioletta Rejman, dyrektor Departamentu Promocji i Współpracy Gospodarczej otrzymali w prezencie symboliczną parę... trampek.

Na scenie Kornelia Kulczycka

Młodzieżowe trampki otrzymali na pamiątkę marszałek Władysław Ortyl i dyrektor Wioletta Rejman. Nieoficjalnie udało się ustalić, że organizatorzy trafili z numeracją obuwia

W finale wybrzmiał słynny przebój „Bo jak nie my to kto!!!”

Grupa przecławskich bębniarzy

Prestiżowa nagroda dla naszego lotniska!!!

Daniel Kozik

Po raz pierwszy w historii Port lotniczy Rzeszów-Jasionka otrzymał tytuł „Małego Portu Lotniczego Roku 2022”, przyznawany przez międzynarodową organizację branżową CAPA – Centre for Aviation. Wyróżnienie zostało przyznane podczas dorocznej gali CAPA Awards for Excellence, która odbyła się w Gibraltarze.

Podrzeszowskie lotnisko zostało nagrodzone za odegranie istotnej roli w działaniach wspierających Ukrainę, zarówno jeśli chodzi o wszelkiego rodzaju pomoc napływającą z całego świata, jak również ewakuację uchodźców dotkniętych kryzysem humanitarnym. W uzasadnieniu nagrody podkreślono, że port lotniczy w Jasionce musiał stawić czoła nagłym i pilnym wyzwaniom, wymagającym niezwyklej odpowiedzialności. Analitycy CAPA dostrzegli również duży progres, jaki lotnisko osiągnęło w 2022 roku jeśli chodzi o rozwój siatki połączeń pasażerskich (w sezonie letnim 23 trasy do 12 krajów, 80 rotacji tygodniowo), co pozwoliło osiągnąć rekordowe wyniki w trzecim kwartale bieżącego roku. Jednocześnie podkreślili, że dzięki tym działaniom podrzeszowski port ma zapewnioną dobrą perspektywę rozwoju również na czas po zakończeniu wojny na Ukrainie.

obranej przez naszych właścicieli strategii rozwoju lotniska w Jasionce. Inwestycje w infrastrukturę i sprzęt, a także konsekwentna rozbudowa otoczenia portu pozwalają nam z sukcesem mierzyć się

z coraz większymi wyzwaniami. Ta nagroda z pewnością umocni pozytywny wizerunek Podkarpacia na arenie międzynarodowej – powiedział Adam Hamryszczak, prezes zarządu spółki lotniskowej.

foto: CAPA

Wyróżnienie zostało przyznane podczas dorocznej gali CAPA Awards for Excellence

Służyło wszystkim

– Kiedy rozpoczęła się wojna w Ukrainie, intensyfikacja pracy na lotnisku była ogromna. Wtedy nikt nie myślał o nagrodach, ale z potrzeby chwili i z serca pracownicy starali się, aby nasze lotnisko funkcjonowało sprawnie i służyło wszystkim potrzebującym. W pewnym momencie port lotniczy w Jasionce był w centrum wydarzeń. Choć operacji lotniczych było mnóstwo i lądowały tu najważniejsze osoby świata, to rytm połączeń pasażerskich nie został zakłócony – tak o działalności portu lotniczego w mijającym roku wypowiedział się marszałek Władysław Ortyl. Marszałek nie krył radości z faktu wyróżnienia, które trafiło do podrzeszowskiego lotniska:

Marszałek podkreślił, że nagroda potwierdza iż, mniejsze lotniska są w pełni profesjonalne i zdolne do realizacji rzeczy wielkich. Wielokrotnie apelował w Brukseli o pomoc dla regionalnych portów lotniczych. Jednocześnie podkreślał ich znaczenie dla ożywienia gospodarczego i zrównoważonego rozwoju. Przedstawił także potrzeby inwestycyjne regionalnych portów lotniczych oraz inicjował dyskusje na temat środków wsparcia ze strony Unii Europejskiej.

Dobry kierunek

– Uznanie w oczach zagranicznych ekspertów to kolejny dowód na słuszność

foto: M. Romankiewicz

Prezes lotniska Adam Hamryszczak z marszałkiem Władysławem Ortylem

CAPA

CAPA to uznana organizacja międzynarodowa specjalizująca się w analizach rynku lotniczego. Decyzję o przyznaniu nagród Awards for Excellence podejmuje niezależny, międzynarodowy zespół ekspertów. Otrzymują je przewoźnicy, porty lotnicze oraz wybitne osobowości, które nie tylko odnoszą sukcesy, ale także osiągają wiodącą pozycję w branży.

Zgodnie z zasadami CAPA o tytuł Małego Portu Lotniczego Roku mogą ubiegać się lotniska obsługujące do 10 mln pasażerów rocznie, które wyróżniają się strategicznymi osiągnięciami i przyczyniły się w danym roku do rozwoju branży lotniczej. W imieniu zarządu portu lotniczego Rzeszów-Jasionka nagrodę odebrał 1 grudnia wiceprezes spółki, Michał Tabisz.

Nie słabnie nasza pomoc dla Ukrainy

Monika Konopka, Aleksandra Gorzelak – Nieduży

– Wojna u naszych sąsiadów trwa już 10 miesięcy i tyle samo trwa nasze wsparcie dla nich i dla tych Ukraińców, którzy Polskę wybierają, jako tymczasowy dom na czas wojny – podkreśla gospodarz Podkarpacia, marszałek Władysław Ortyl, który na forum Polski i Europy nie ustaje w staraniach o pomoc dla ukraińskich sąsiadów – Będziemy pomagać do skutku – deklaruje marszałek.

– *Pomoc płynąca z Europy i świata jest niezbędna, aby wesprzeć naszą akcję wsparcia, którą prowadzimy od początku wojny. Państwa relacje i spostrzeżenia z naszego regionu oraz z Ukrainy pokażą ofiarodawcom, gdzie i jak trafić ich pomoc oraz jaka jest skala potrzeb* – mówił marszałek Władysław Ortyl w czasie spotkania z dziennikarzami, którzy na jego zaproszenie przyjechali z Watykanu do Polski.

Dziennikarze z Watykanu na Podkarpaciu

Sześciu dziennikarzy, którzy odwiedzili Podkarpacie to przedstawiciele wpływowych katolickich mediów, akredytowani przy Watykanie. Christopher White reprezentuje na co dzień „National Catholic Reporter”, jedną z najważniejszych gazet katolickich w USA, Loup Besmond de Senneville to korespondent najważniejszego dziennika katolickiego we Francji „La Croix”, a Andrea Gagliarducci to dziennikarz katolickiej agencji informacyjnej ACI Stampa, z największego katolickiego koncernu medialnego (EWTN). Na Podkarpaciu przyjechali także: Salvatore Cernuzio - dziennikarz włoskiej sekcji oficjalnego portalu watykańskiego Vatican News, Manuela Tulli, z włoskiej agencji prasowej ANSA oraz Marcin Mazur pracujący dla Konferencji Episkopatu Anglii i Walii. Wraz z dziennikarzami na Podkarpaciu przybył Marek Sorgowicki, I Sekretarz Ambasady RP przy Stolicy Apostolskiej.

Imponująca skala pomocy

Dziennikarze na Podkarpaciu poznawali z bliska skalę i zakres działań pomocowych. Spotkali się z przedstawicielami organizacji z Polski i świata, które oferują oraz koordynują pomoc dla uchodźców z Ukrainy w wielu dziedzinach.

– *Pomoc rozpoczęliśmy tuż po wybuchu wojny. Pokazaliśmy*

empatii, solidarność i gościnność – przez minione miesiące dobrze zdaliśmy egzamin z pomagania bliźnim w potrzebie – mówił marszałek Władysław Ortyl. Zaznaczył, że samorząd województwa sam od początku wojny udziela pomocy, zwraca się też o nią do innych regionów Europy, koordynuje akcje i będzie to robił tak długo, jak będzie to potrzebne.

Dziennikarze rozmawiali z przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz instytucji wspierających uchodźców na różnych etapach ich pobytu w Polsce. O szczegółach i wielości form pomocy oraz jej wielkości mówili m.in.: ks. Piotr Potyrała z Caritas Diecezji Rzeszowskiej, Maciej Maruszak z PCK, także Jerzy Jęczmienionka – Dyrektor ROPS oraz Jolanta Wiśniowska – wiceprezes zarządu Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A.

Medyczny Hub cały czas w gotowości

W Medevac Hub czyli Medycznym Centrum Transferowym dziennikarze poznali specyfikę ewakuacji medycznej pacjentów z objętej wojną Ukrainy. Centrum jest częścią programu ewakuacji medycznej uruchomionego przez Unię Europejską w marcu 2022 roku. Hub zapewnia bezpieczną przestrzeń dla pacjentów przybywających z Ukrainy, zanim zostaną oni przewiezieni do miejsca docelowego leczenia w różnych zakątkach Europy. Program ewakuacji to dwa loty ewakuacyjne tygodniowo,

koordynuje to ukraińskie Ministerstwo Zdrowia. Hub znajduje się w sąsiedztwie lotniska w Jasionce.

Okno pomocy dla Ukrainy

Wśród miejsc, które są zasłużone dla pomocy, jaka trafia na Ukrainę nie zabrakło Portu Lotniczego Rzeszów Jasionka. Od początku wojny na Ukrainie stał się on głównym centrum logistycznym pomocy dla wschodnich sąsiadów. Po lotnisku oprowadził dziennikarzy wiceprezes spółki Port Lotniczy Rzeszów –Jasionka Michał Tabisz, odpowiadając na liczne pytania dotyczące szczegółów pomocy.

Słowa wdzięczności

– *Jestem bardzo wdzięczna Polakom za ich gościnność i wsparcie. Chcę jak najszybciej znaleźć dobrą pracę w Polsce, a kiedy skończy się wojna jak najszybciej wrócić na Ukrainę, gdzie została moja mama i bracia. Nie chciałam uciekać z Ukrainy, uważałam za swój obowiązek zostać tam, gdzie jest nasz dom. Ale ilość ataków, brak prądu i warunków do życia spowodował, że wyjechałam. Chcę żeby wojna skończyła się jak najszybciej* – powiedziała Marię, która na Podkarpaciu jest od miesiąca. Marie i innych uchodźców z Ukrainy dziennikarze spotkali w Społecznym Hubie Ochrony dla Uchodźców, który powstał w czerwcu w Rzeszowie. W prowadzonym przez UNHCR czyli agendę ONZ centrum można uzyskać informację na temat wsparcia i usług dostępnych w Polsce, lokalnej integracji, a także porady prawne, wsparcie dla rodzin i dzieci. W hubie organizowane są między innymi kursy języka polskiego.

Dziennikarze spędzili także kilka dni na Ukrainie, gdzie odwiedzili między innymi Chersoń, z którego dramatyczne obrazy bestialstwa na ludności cywilnej obiegły cały świat. Z bliska oglądali, jak wygląda sytuacja Ukraińców zmagających się z rosyjską agresją oraz sprawdzali, jaka pomoc jest tam najpilniej potrzebna.

Defibrylatory dla walczących mieszkańców Ukrainy

Miliony na wsparcie Ukrainy

Okolo 55 mln złotych – to ogólna kwota wsparcia z Podkarpacia na pomoc Ukrainie. Są to zarówno środki z budżetu województwa podkarpackiego, z Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego WP na lata 2014-2020, a także wsparcie z budżetu państwa, w tym z budżetu wojewody i z Funduszu Pomocy, które w trafiły do samorządu województwa na różnorodne formy niesienia pomocy. Dzięki pieniądzą z RPO realizowane są trzy duże projekty: Podkarpackie Centrum Integracji Cudzoziemców, mieszkania chronione oraz działania na rzecz integracji społecznej.

Konferencja o pomocy

W połowie listopada odbyła się druga w tym roku konferencja podsumowująca działania pomocowe dla Ukrainy. W spotkaniu z dziennikarzami oprócz marszałka Ortyła wzięli także udział: wicemarszałek Piotr Pilch, Ewa Leniart – wojewoda podkarpacki, Marek Cwiakała – dyrektor Podkarpackiego Stowarzyszenia Samorządów Terytorialnych, Jerzy Jęczmienionka – dyrektor Regionalnego

Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie, dwóch wiceprzewodniczących PSST: Zenon Swatek – starosta lubaczowski oraz Paweł Baj – burmistrz Głogowa, Stanisław Szafran – zastępca wójta gminy Krzeszów oraz przedstawicielki sołectw z gminy Krzeszów.

Dyrektor PSST przypomniał, że od wielu miesięcy działa specjalne konto, które prowadzi Podkarpackie Stowarzyszenie Samorządów Terytorialnych, zbierając fundusze na pomoc Ukrainie.

Nr konta:

PL 60 1240 2614 1111 0011 1180 9919,
w tytule: „POMOC DLA UKRAINY”.

Na konto wpłynęło 690 tys. złotych. Z zebranych pieniędzy PSST zakupiło jesienią m.in. żywność, agregaty prądotwórcze, odzież, buty, które trafiły do obwodów: lwowskiego i odeskiego.

Działania pomocowe z ramienia samorządu województwa prowadzi także Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, którego dyrektor, Jerzy Jęczmienionka mówił podczas konferencji o tym, że udało się przekazać kilka tysięcy palet z pomocą humanitarną. To żywność,

Fot. UMWP

Dary w ramach grantu – Pomoc humanitarna 2022

Dyrektor PSST mówi o działaniach jego placówki

środki czystości, odzież, koce itp., które trafiają do magazynów w Rzeszowie i Leżajsku, pochodzą z darów przekazywanych od samorządów, polskich firm, sieci handlowych a także od prywatnych osób i międzynarodowych organizacji humanitarnych.

ROPS rozdysonował także 850 tys. złotych, które otrzymał z budżetu województwa na działania pomocowe dla podkarpackich organizacji pozarządowych. Z tej puli 300 tys. trafiło do Caritas Archidiecezji Przemyskiej, 204 tys. do Podkarpackiego Banku Żywności, 200 tys. do PSST, a 140 tys. do rzeszowskiego oddziału PCK.

Defibrylatory na pomoc chorym

Za ok. milion złotych samorząd województwa zakupił defibrylatory, 10 sztuk nowoczesnego sprzętu medycznego dla administracji we Lwowie, Odessie, Użgorodzie, Tarnopolu oraz Iwano-Frankiwsku. To zaawansowane urządzenia wyposażone w różnego rodzaju moduły diagnostyczne. Dodatkowo Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Przemysłu przeprowadzi szkolenia oraz wdroży procedury niezbędne do pełnego wykorzystania tych urządzeń. Ich zakup został sfinansowany z budżetu województwa.

Szukamy grantów

Samorząd województwa szuka też pieniędzy w ramach różnego rodzaju konkursów i naborów. Jednym z przykładów jest grant z Ministerstwa Spraw Zagranicznych w wysokości ponad pół miliona złotych, pozyskany w ramach konkursu „Pomoc humanitarna 2022”. Z tego projektu samorząd województwa kupił żywność - ryż, kaszę, groch, puszki mięsne i rybne, kawę, olej, w sumie ok. 38 ton pomocy. Wsparcie trafiło na początku grudnia do Administracji Obwodowych we Lwowie i Użgorodzie.

Wizyta dziennikarzy watykańskich w Rzeszowie

Dziennikarze watykańscy spokali się z uchodźcami

Rok 2022 w Brukseli należał do Podkarpacia

Daniel Kozik

Województwo podkarpackie kończy roczne przewodnictwo w Domu Polski Wschodniej. Podczas spotkania świątecznego w Brukseli marszałek Władysław Ortyl przekazał koordynację Podlasiu.

Dom Polski Wschodniej w Brukseli to wspólna instytucja pięciu województw – Podkarpackiego, Lubelskiego, Świętokrzyskiego, Podlaskiego i Warmińsko-Mazurskiego. Co roku, jedno z nich przejmuje przewodnictwo, realizując wcześniej zaplanowany harmonogram działań.

Przekazanie przewodnictwa

Marszałek Władysław Ortyl symbolicznie przekazał przewodnictwo w Domu Polski Wschodniej województwu podlaskiemu. Przy okazji omówił działania tej instytucji podejmowane w mijającym roku, jednocześnie zwrócił uwagę na szczególny czas, w jakim przyszło Podkarpaciu sprawować koordynację:

– Był to rok intensywnej pracy, w którym skupiliśmy się na działaniach mających podkreślać atrakcyjność naszych regionów. Wierzę, że pracując z pełnym zaangażowaniem, udało nam się zrealizować zarysowany przed rokiem plan działań. Pomimo tych wszystkich trudności, które miały miejsce w tym roku, zarówno mijający, jak i przyszły rok zaliczymy do udanych dla działalności Domu Polski Wschodniej. Jesteśmy zdeterminowani do tego, aby w 2023 roku wspólnie z województwem podlaskim zrealizować nasz wspólny plan działań w całości i bez przeszkód – powiedział marszałek Ortyl.

W świątecznej atmosferze

Przekazanie przewodnictwa nastąpiło w świątecznej atmosferze, która zachęcała do wspólnego śpiewania kolęd i składania

sobie życzeń. Uczestnicy spotkania mieli również możliwość skosztowania tradycyjnych, polskich potraw. Udział w spotkaniu wzięli także: wicemarszałek Ewa Draus wraz z Radnymi Województwa Podkarpackiego - Dorotą Łukaszyk, Wojciechem Zającem i Karolem Ożogiem. W spotkaniu, oprócz delegacji podkarpackiej, uczestniczyli także przedstawiciele pozostałych regionów Polski Wschodniej. Wśród uczestników znaleźli się również Rafał Siemianowski, ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Królestwie Belgii oraz Natalia Anoshyna, chargé d'Affaires w Ambasadzie Ukrainy w Brukseli.

Przed spotkaniem świątecznym, marszałek Ortyl przyjął w Domu Polski Wschodniej przedstawicieli Polonii mieszkającej w Belgii, w tym z polskich placówek dyplomatycznych, instytucji europejskich i biur poselskich.

Inicjatywy DPW

W tym roku, pod przewodnictwem województwa podkarpackiego, Dom Polski Wschodniej zorganizował wiele spotkań i eventów. Wśród nich znalazły się spotkania z cyklu „kawa z ekspertem”, w ramach których odbyły się wideokonferencje dotyczące zarówno polityki energetycznej Unii Europejskiej, jak też współfinansowania projektów instytucji kultury oraz Strategii Leśnej Unii Europejskiej do 2030 roku. Ponadto DPW włączył się w takie wydarzenia jak: Targi rowerowe Bike Brussels, Dni Otwarte Instytucji Europejskich, Dzień Polski w SHAPE – Naczelny Dowództwie Sojuszników Sił w Europie, czy piąta edycja biegu Polish RUN, propagującego zdrowy styl życia.

Rozmowy o Trójmorzu i Ukrainie

Przy okazji wizyty podkarpackiej delegacji w Brukseli, zostały zorganizowane dwie konferencje. Jedną z nich dotyczyła Inicjatywy Trójmorza oraz jej perspektyw na przyszłość. Uczestnicy zastanawiali się nad szansami i zagrożeniami związanymi z rozwojem współpracy między państwami położonymi w tym obszarze. Druga odnosiła się do wyzwań dla regionów wobec integracji z Ukrainą, gdzie mówiono o procesie integracji Ukrainy z Unią Europejską w kontekście zadań Euroregionów, a także konieczności współpracy regionalnej i transgranicznej w Europie Środkowo-Wschodniej wobec zmieniającej się sytuacji geopolitycznej.

Daniel Kozik

Fot. KGW „Pazurki z sercem”

WIGILIA PO LASOWIACKU

„Pośnik, czyli wieczerza wigilijna Lasowiaków zaczynał się, gdy tylko zaświeciła pierwsza gwiazdka. Wigilijny stół musiał być przykryty koniecznie białym obrusem, a pod nim było oczywiście sianko i opłatek. Wieczerzę wigilijną najstarszy z rodu rozpoczynał wspólną modlitwą. Przy stole przestrzegano parzystości osób, a od stołu odchodzono dopiero wtedy, gdy wszyscy już zjedli. Po zakończonej wieczerzy nadchodził czas śpiewania kolęd” – tak lasowiackie zwyczaje wigilijne opisuje Iwona Surowiec z Koła Gospodyń Wiejskich „Pazurki z sercem” z Suchorzowa i sołtys wsi.

Chopcie lasowiackie w sosie porowym to propozycja jednej z bardziej cenionych i smaczniejszych potraw, których nie mogło zabraknąć na wigilijnym lasowiackim stole. Chopcie to inaczej postne gołąbki z kapustą, kaszą i grzybami. Sprawdźmy zatem, jak je przyrządzić.

Chopcie lasowiackie

Chopcie:

- kapusta - 1 sztuka
- majeranek - 1 łyżka
- kminek - 1 łyżeczka
- liść laurowy - 2 listki
- pieprz czarny ziarna - 5 sztuk
- kapusta kiszona - 300 gramów
- grzyby - 20 gramów
- kasza jęczmienna - 100 gramów
- cebula - 1 sztuka

Kapustę gotujemy, by liście zmiękły. Ugotowaną kaszę mieszamy z podsmażonymi grzybami i cebulką. Farszem nadziewamy kapuściane liście. Dusimy na małym ogniu z przyprawami. Dodajemy przecier pomidorowy wymieszany z majerankiem i zapiekamy w piekarniku.

Sos porowy do polania:

- por - 2 sztuki
- śmietana 30% - 0,5 l
- masło (do podsmażenia pora)
- sól, pieprz - do smaku

Por siekamy, wrzucamy na rozpuszczone masło, dusimy, dodajemy śmietanę i przyprawiamy do smaku.

Tak przygotowane chopcie lasowiackie posypujemy zieloną pietruszką i serwujemy na wigilijnym stole w dekoracji zielonej sałaty, pora i papryki. **Smacznego!!!**

PCN oficjalnie otwarte!

15-17
grudnia
2022

Trzy dni trwało otwarcie Podkarpackiego Centrum Nauki „Łukasiewicz”. Rozpoczęła je uroczysta gala z koncertem jazzowym, inspirowanym twórczością Stanisława Lema. Drugi dzień upłynął pod znakiem merytorycznej debaty: „Od myśli I. Łukasiewicza do Funduszy Europejskich”.

Natomiast trzeci dzień był tym, na co najbardziej wszyscy czekali: Podkarpackie Centrum Nauki otworzyło swoje drzwi dla dzieci, młodzieży oraz osób spragnionych spotkania z nauką w zupełnie nowym wymiarze.

Podkarpackie Centrum Nauki Łukasiewicz to inwestycja samorządu województwa realizowana przez WDK, dzięki wsparciu Funduszy Europejskich. PCN jest ośrodkiem popularyzującym naukę, ale w zupełnie nowej, interaktywnej formule z wykorzystaniem nowoczesnych eksponatów, poprzez ciekawe wykłady, doświadczenia i zajęcia w pracowniach oraz laboratoriach.

Otwarcie PCN było finałowym wydarzeniem obchodów Roku Ignacego Łukasiewicza na Podkarpaciu.

